

Kopia till

UHB, rek+mb
SNV
FBM
Kommfullm
Bynd
Lantbrnd
Skogsvstyr
Vf
Lantmätenh
Planenh
Naturvårdsenh
Naturvårdsrådets ledamöter
Naturvårdsreg

Bildande av naturreservatet BAKSJÖN inom Storfors kommun

Beskrivning av reservatet

<u>Reservatets benämning:</u>	Baksjön
Kommun:	Storfors
Socken:	Lungsund
Fastigheter:	Viggeby Herrgård 1:1, del av. Hytte 3:3, del av
Lägesbeskrivning:	Koordinater 6594/1409 Topografisk karta 8 E NV Ekonomisk karta 10 E Karlskoga 8 b Området är beläget cirka 16 km norr om Kristinehamn och cirka 3 km väster om sjön Ullvettern (se översiktskarta, 1:50 000 bilaga 1).
Gränser:	Området är på en till detta beslut fogad besluts-karta i skala 1:10 000 omslutet med svart heldragen linje försedd med hakar, bilaga 2.
Areal:	51 hektar, bestående av fast mark, sankmark och vatten. Fördelning enligt ekonomiska kartan: fast mark 30 hektar, sjö eller sankmark 21 hektar.
Naturvårdsförvaltare:	Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län.
Markägare:	Uddeholms Aktiebolag, Forshagakontoret.
Ärendets handläggning:	Initiativ till reservatsbildningen har tagits av revirförvaltaren vid Uddeholms Aktiebolag (markägare), jägmästaren H Kolthoff. Diskussioner angående reservatets utformning har skett i första hand. inom en utredningskommitté, som tillsatts av länets naturvårdsråd.

Grund för beslutet

Baksjön har tidigare varit torrlagd och hela ytan uppodlad. Sedan markerna blivit för sank och odlingen därför upphört har sjön i viss utsträckning återfyllts. Sjön och omgivande sankmarker är nu en värdefull fågellokal med ett

stort antal häckande fågelarter. Området har även botaniska kvaliteter. Syftet med reservatet är att säkerställa betingelserna för ett rikt fågelliv inom området samt att tillvarata de goda förutsättningarna att bedriva naturstudier.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat, bilaga 2.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. uppföra byggnad annat än för jord- och skogsbrukets behov.

Utan tillstånd av länsstyrelsen är det - med undantag av vad nedan anges - förbjudet att

2. anlägga ny eller ändra befintlig bil- eller traktorväg så att mark mellan det på beslutskartan (bilaga 2) som vatten markerade området och de närmast vattnet på samma karta angivna befintliga vägarna tas i anspråk

3. jaga

4. dra fram ledning annat än för betande husdjurs behov

5. anordna upplag

6. uppföra stängsel annat än sådant som erfordras för betesdrift

7. använda kemiska bekämpningsmedel

8. avverka eller plantera skog.

Beträffande åtgärder enligt punkt 2 - 8 ovan skall samråd först ske mellan den som vill utföra åtgärden och reservatets förvaltare. Enas sökanden och förvaltaren härvid om att åtgärden skall genomföras och överensstämmer åtgärden med fastställd skötselplan erfordras inte tillståndsprövning av länsstyrelsen. Om oenighet uppstår underställs frågan länsstyrelsens prövning. Ersättning utgår ej om tillstånd vägras.

Vad avser förbudet mot jakt (punkten 3 ovan) får medgivande lämnas endast på arterna mink, räv och kråka och då enbart då de är till uppenbar skada för reservatets syfte. Eventuellt medgivande för andra skadegörande arter kan lämnas av länsstyrelsen efter särskild prövning.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att de åtgärder vidtas inom reservatet som framgår av till detta beslut fogad skötselplan, bilaga 3.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar och att skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar

2. onödigtvis störa fågellivet t ex genom att från nära håll fotografera fågelbo eller klättra i boträd

3. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur

4. göra upp eld

5. tälta

6. parkera fordon annat än på härför avsedd plats.

Dessa föreskrifter skall inte utgöra hinder för markägare eller innehavare av särskild rätt att utnyttja sin egendom eller sin särskilda rätt.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om skötselplan m

1. Syftet med naturvårdsförvaltningen är att främja fågellivet, såväl beträffande häckande som rastande arter samt att ge allmänheten goda möjligheter till naturstudier.
2. Skötselplan. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om värden av reservatet genom att fastställa bifogade skötselplan.
3. Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.
4. Naturvårdsförvaltare är skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län.
5. Samråd angående naturvårdsförvaltningen skall fortlöpande ske med länets skötselråd, markägaren och Storfors-Nykroppa Biologiska Förening.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom föredraganden, byrådirektör Åhgren, även deltagit länsråd Hammarskjöld, naturvårdsdirektör Wirén, länsarkitekt Andersson, överlantmätare Lindskog och länsassessor Lingman. I styrelsens beslut deltog landshövding Bengt Norling, ledamöterna Arvid Eskel, Arne Hult, Edgar Johansson, Sune Johansson, Bertil Jonasson, Helmer Karlsson, K-A Karlsson, Göthe Knutson, Carl Nilson, Elvy Nilsson, Gunnar Olsson och Nils Wallander samt suppleanterna Elsa Norbäck och Henric Swahnberg.

Bilagor

Karta 1:50 000
1:10 000
Besvärshänvisning
Skötselplan

Skötselplan för naturreservatet BAKSJÖN

1. Allmän beskrivning samt målsättning för skötseln

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Avsatt:	1977 i samband med fastställelse av denna plan.
Areal:	51 hektar, varav ca 30 hektar fast mark.
Kommun:	Storfors
Läge:	Koordinater 6594/1409 Topografisk karta 8 E NV Ekonomisk karta 10 E Karlskoga 8 b. Området är beläget ca 16 km norr om Kristinehamn och ca 3 km väster om sjön Ullvettern.
Markägare:	Uddeholms AB
Syfte med avsättningen:	Att gynna fågellivet och öka möjligheterna för allmänheten att bedriva naturstudier.

1.1.2 Naturförhållanden

Baksjön är belägen i ett barrskogsområde med uppodlade marker med leriga mjälajordar på framför allt östra sidan. Sjön urtappades 1854-56, varefter hela ytan uppodlades. Vid urtappningen grävdes en kanal i sjön, genom lättflytande

jordar. Kanalen måste grävas om 1864. I samband med sänkningen installerades ett pumpverk för säkerställandet av sjöns torrläggning. Enligt utsago av orsbefolkningen planterades på sidorna av den kanal, som gick genom sjön, *Glyceria maxima* för att kanalen inte skulle flyta ihop.

I väster går barrskogsbestånd fram till sankmarkerna vid sjön. Utefter östra och framför allt sydöstra stranden finns betydande lövskogsbestånd, sannolikt igenväxande hagmarker.

Området hyser ett för värmländska förhållanden - mycket stort antal fågelarter. Redovisning av fågellivet lämnas i bifogad förteckning, bil 1. Under de senare åren har stark igenväxning av det relativt lilla vattenområdet skett. Genom en enkel damm i söder kan vattennivån regleras.

1.1.3 Kommunikationer

Området kan lätt nås via bilvägar.

1.1.4 Serviceanordningar

Ett observationstorn har uppförts vid den östra stranden genom insatser av Storfors-Nykroppa Biologiska Förening och yrkesskolan i Storfors.

1.1.5 Föreskrifter

Jämför bifogade beslut.

2. Dispositioner och skötselplan

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Den allmänna målsättningen skall vara att bibehålla förutsättningarna för ett så art- och individrikt fågelliv som möjligt.

2.2 Principer för disposition av mark och vatten samt åtgärder av allmän karaktär.

2.2.1 Hävd av kulturlandskapet

De öppna jordbruksmarkerna är ett väsentligt inslag i landskapsbilden och av mycket stor betydelse för området som fågellokal. Det är av största vikt att brukning och inte minst betning (i första hand med nötkreatur) av strandängarna består.

2.2.2 Hävd av skogsområdena

Befintliga skogsbestånd skall i huvudsak lämnas orörda till förmån för djurlivet.

2.2.3 Jakt och viltvård

Jakt skall enligt reservatsbestämmelserna ej ske. Möjlighet till undantag finns dock beträffande jakt på mink, räv eller kråka i den mån de uppenbarligen är till direkt skada för reservatets syfte.

2.2.4 Renhållning

2.2.4.1 Städning inom reservatet sker genom förvaltarens försorg.

2.2.4.2 Om toalett uppsättes (vid parkeringsplatsen) skall förvaltaren överenskomma med kommunen beträffande omhändertagande av latrin.

2.2.5 Tillsyn skall fortlöpande ske under vår- höst i samarbete med Storfors-Nykroppa Biologiska Förening.

2.2.6 Dokumentation av fågellivet skall årligen ske genom samarbete med Storfors-Nykroppa Biologiska Förening. likaså skall dokumentation av (förändringar i) vegetationen årligen ske beträffande vattenområdet och sankängar. Dokumentationen skall därvid i första hand bygga på fotografering från fasta fotopunkter.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljtåtgärder

Någon kartmässig strikt uppdelning i skötselområden har inte bedömts nödvändig. Följande behandlade enheter torde lätt återfinnas i terrängen.

1. Parkeringsplatsen ligger omedelbart intill stora landsvägen mot Lungsund. På plats har tidigare funnits en större byggnad (ladugård?).

Målsättning: Replipunkt med enkla serviceanordningar och information för besökare.

Åtgärder: Parkeringsytorna ökas. Informationstavla uppsättes. I direkt anslutning till parkeringsytorna hålles en glänta fri från uppväxande slyvegetation. Toalett och sittgrupp uppsättes.

2. Lövskovsbeståndet söder och väster om parkeringsplatsen. I den gamla hagmarken växer ett heterogent skogsbestånd som domineras av stora björkar och aspar. Ett underbestånd av gran är på stark frammarsch.

Målsättning: Lämnas i huvudsak orört för att bidra till variation i naturförhållanden och därmed ett artrikt djurliv. Smärre ingrepp t ex för befintlig ledningsgata och observationstornet skall dock kunna utföras i samråd mellan reservatsförvaltaren och berörda parter.

Åtgärder: Underhåll av observationstornet.

3. Jordbruksmarker söder och norr om sjön. Bete sker f n såväl norr som söder om sjön. I de norra delarna uppsattes betesstängsel 1974 genom samarbete mellan markägaren, Storfors-Nykroppa Biologiska Förening samt länets naturvårdsråd. Anknytning i söder finns till de större jordbruksmarkerna kring Viggetorps gård.

Målsättning: Fortsatt bete ut över sankängarna.

Åtgärder: Vadarbankar uppgräves. Arbetet utföres så att det täta växttäcket brytes upp och underlaget (mineraljord eller gytta) blottas i ett långgrunt strandavsnitt som tidvis är vattentäckt tidvis torrlagt. Åtgärden vidtages till en början försöksvis i begränsad omfattning inom lämpligt område dels i norr dels i söder. Efter utvärdering av åtgärder (av skötselrådet) kan större ingrepp aktualiseras. Fortlöpande underhåll av betesstängsel.

4. Västra stranden. Ett smalt bälte av barrblandskog ingår i reservatsområdet. Ut mot sjön förekommer dessutom, partier med buskage av olika slag i sankmarkerna. Resterna av en ladugård finns på västra sidan.

Målsättning: Skogsbestånden lämnas orörda. Störningar (från besökare) skall undvikas. I första hand skall besökare (genom information vid P-plats och fågeltorn) att undvika västra sidan. Om besök ändå sker väster om sjön skall besökaren uppmanas att inte gå närmare sjön än iordningställd stig.

Vid behov bör tillträdesförbud övervägas för denna del. av reservatet.

Åtgärder: Stig iordningställes. Delvis torde stigen behöva dragas utanför reservatsgränsen. Stigens sträckning, utformas i detalj i samråd mellan berörda parter.

5. Vattenområdet är till mycket stor del täckt av hög övervattensvegetation och uppfluten rotfilt av starr m m. En bild av vegetationen ges av bifogade vegetationsbeskrivningar från 1969 och 1972 (bil 2 och 7). Ytterligare illustration av vegetationsförhållandena kan erhållas via fotoarkiv som finns på länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Vattennivån regleras genom en enkel- damm i utloppskanalen i söder. Denna tillkom 1972-73 i samarbete mellan markägaren och länets naturvårdsråd. Den nya dammen ersatte en raserad, enkel träkonstruktion som tidigare placerats något längre upp i kanalen.

Målsättning: Bibehållen gynnsam miljö för häckande och rastande sjöfågelarter. Fortløpande prövning av lämplig fördelning mellan öppna vattenytor och vegetationstäckta områden. (Dokumentation - genom fotografering och fågelstudier skall fortløpande ske).

Åtgärder: En begränsad utökning av de nu (1977) öppna vattenytorna sker i första hand med hjälp av grävskopa (ev med specialmaskin). De öppna ytorna förenas via kanaler i vegetationen. Kanalerna upptages i princip "solfjäderformigt" sett från observationstornet. Kanalerna skall dock inte göras stelt raka och iögonenfallande utan så långt möjligt mjukt inpassas i miljön. Vid grävningarna iordningställes även några små (häcknings-) öar.

3. Plan för anläggningar, disposition och skötsel av anordningar

3.1 Allmänt

Anordningarna tillkommer och underhålls som hjälpmedel för att allmänheten skall kunna besöka och studera området.

3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Parkeringsplats ordnas i direkt anslutning till allmänna vägar. Parkering utefter enskilda vägen längs sjön skall ej ske. Den iordningställda parkeringsytan skall medge vändning med buss.

3.2.2 Toalett och sittgrupp anordnas vid parkeringsplatsen.

3.2.3 Observationstorn finns vid östra stranden

3.3 Information

3.3.1 Större informationstavla uppsättes vid parkeringsplatsen.

Information om förekommande fågelarter lämnas uppe i observationstornet.

3.3.2 Folder för Baksjön framställes.

3.3.3 Naturvårdsförvaltaren skall i samarbete med Storfors-Nykroppa Biologiska Förening bistå allmänheten med information om naturförhållandena i området. Under lämpliga perioder bör fågelkännare finnas i tornet med särskild uppgift att informera besökare. Upplysning om, sådana arrangemang skall lämnas bl a genom lokaltidningar.

Bilagor

Redovisning av fågellivet, bil 1

Botanisk översikt, bil 2

” bil 3

Ekonomisk flerårsplan